

Dr. Vincze Tamás András
TKO 1103 Tanítás-tanulás 1.
Heti óraszám: 1+1

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

1. hét: Tanuláselméletek. Rövid didaktikatörténeti bevezetés.
2. hét: A tanítás-tanulási folyamat makro- és mikrostruktúrája.
3. hét: Dokumentumok a pedagógus tervezőmunkájában.
4. hét: A tematikus tervezés pedagógiai értékei.
5. hét: Változatok a tananyag- és időbeosztásra: a 45 perces órától az epochális rendszerig.
6. hét: Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.
7. hét: A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.
8. hét: A műveltséganyag kiválasztásának kérdései, a műveltség fogalma. Általános és egyéni műveltség. Humán és természettudományos műveltség.
9. hét: Klasszikus és modern taneszközök, a tankönyvelemzés módszerei.
10. hét: Humor a pedagógiában. Játékok és játékosság a tanórán.
11. hét: Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában. A tanulók szociokulturális hátterének jelentősége a tanítás-tanulás folyamatának megtervezése, előkészítése szempontjából.
12. hét: A nyelvi hátrány és a nyelvi szocializáció kérdései. Nyelvváltozatok az iskolában. A tanári nyelvhasználat.
13. hét: Az iskola mint információs forrásközpont. Az iskolai könyvtár. Együttműködés a könyvtárostannal, könyvtári órák tervezése.
14. hét: Iskolán kívüli helyszínek a tanulás szolgálatában. Tanulmányi séták, intézménylátogatások megszervezése. A múzeum mint tanulási tér.

Féléves szemináriumi tematika:

1. hét: A jó tanár. Írói visszaemlékezések és filmélmények.
2. hét: Vezetési stílusok – tanítási stílusok.

3. hét: A fiúk és lányok közötti különbségek oktatási konzekvenciái.
4. hét: A tanórai fegyelem és fegyelmezés kérdései, módszerei.
5. hét: Óraelemzési szempontok. A hospitálási napló.
6. hét: 1. hospitálás a gyakorlóiskolában.
7. hét: A hospitálási tapasztalatok megbeszélése.
8. hét: Az oktatás módszerei. A módszerválasztást befolyásoló tényezők.
9. hét: Humor a pedagógiában. Játékok és játékosság a tanórán.
10. hét: Jellegzetes tanári tévhitek.
11. hét: A tantárgyközi kapcsolatok /tartalmak tanórai megjelenítésének alternatívái.
12. hét: 2. hospitálás a gyakorlóiskolában.
13. hét: A hospitálás tapasztalatainak megbeszélése.
14. hét: A félév során tanultak összefoglalása, a kurzus tanulságainak megbeszélése.

Irodalom:

- Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004
- Golnhofer Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
- Knausz Imre: A tanítás mestersége. IFA, Budapest, 2001
(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)
- Szabó László Tamás: Didaktika szöveggyűjtemény. Pallas Debrecina 2. Kossuth Egyetemi Könyvkiadó, Debrecen, 2006

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli;
- vizsgára bocsátás feltétele: pl.: két hospitálási napló elkészítése, valamint a gyakorlati órákon való részvétel, az órai munkába való bekapcsolódás.

A kollokvium típusa: írásbeli.

A) Írásbeli vizsga anyaga:

A félév során megismert fogalmak, jelenségek értelmezése. A tanítás-tanulási folyamat makro- és mikrostruktúrájának ismertetése. Az előadások során tárgyalt óra- és a tankönyvelemzési szempontok ismertetése. A hátrányos helyzet fogalma a nevelésszociológiában. Az iskolán kívüli tanulás színterei.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az értékelés módja, ütemezése:

- A vizsgán az értékelés ötfokú skálán történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- Az egyes hospitálásokon való részvétel kötelező, a hospitálások utáni órákon kell benyújtani az elkészített dokumentumokat. A hospitálási naplót nyomtatott formában (Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, másfeles sorközzel megírva) kell benyújtani.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet a szóbeli felelet minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmértetésre kerül.

Dr. Vincze Tamás András
BAI 0004 A nevelés történeti alapjai
Heti óraszám: 2+0

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

1. hét: Nevelési koncepciók az ókori görög és római kultúrában. Quintilianus a szónokképzésről.
2. hét: A középkori nevelés meghatározó eszméi és intézményei.
3. hét: A humanizmus nevelésfelfogása. Erasmus, Rabelais, Montaigne.
4. hét: A reformáció pedagógiájának főbb tartalmai. Luther és Kálvin nézetei a nevelésről.
5. hét: Pedagógiai gondolkodók az átmenet századában: Comenius, Locke, Apáczai Csere János.
6. hét: A felvilágosodás pedagógiája és gyermekképe. Rousseau.
7. hét: A filantropista és neohumanista nevelési mozgalom főbb képviselői. Salzmann, Pestalozzi.
8. hét: A német filozófiai pedagógia. Kant, Schleiermacher, Herbart.
9. hét: Tolsztoj iskolakritikája.
10. hét: XIX. századi keresztény pedagógiai reformtörekvések. Don Bosco, Adolf Kolping.
11. hét: Pedagógiai reformerek a XX. század elején. Key, Dewey, Claparède, Ferrière.
12. hét: A XX. század főbb pszichológiai irányzatainak hatása a nevelésre.
13. hét: A nevelés alkonyát jósoló irányzatok a XX. század második felében. Posztpedagógiai és antipedagógiai elméletek.
14. hét: Összegző áttekintés, további szakirodalom ajánlása az egyes korszakok és gondolkodók alaposabb megismeréséhez.

Irodalom:

- Gazda István: Kuriózumok a magyar művelődéstörténetből. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1990
- Horváth László – Pornói Imre: Neveléstörténet. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2002
- Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet, Aqua Kiadó, Budapest, 1992
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 2003

Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli.

Írásbeli vizsga anyaga:

- fogalommeghatározás
- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd féléves program)
- évszámok és események összekapcsolása
- korszakok és pedagógiai eszmerendszerek összehasonlítása

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Dr. Vincze Tamás András
BAI 0122 Életkorok pedagógiája
Heti óraszám: 1+1

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

1. hét: A családi nevelés feladatai.
2. hét: Szülői nevelési stílusok, hibák a családi nevelésben.
3. hét: Speciális helyzetek: egyszülős családok, mozaikcsaládok.
4. hét: Speciális helyzetek: kétnyelvű családok, eltérő kultúrákból érkezett szülők.
5. hét: A kisgyermekkor jellemzői, az óvoda feladatai.
6. hét: A kisiskolás gyermek. Új feladatok a kisiskolás gyermek életében.
7. hét: A serdülőkor. Miért „problémások” a kamaszok?
8. hét: Az ifjúkor. A felsőoktatásba bekerült fiatalok világa.
9. hét: A felnőttkori tanulás jellemzői.
10. hét: **Zárthelyi dolgozat.**
11. hét: Az időskori tanulás jellemzői.
12. hét: Idegennyelv-tanulás a különböző életkorokban és helyszíneken.
13. hét: Formális és informális tanulás külföldön.
14. hét: A kurzus tanulságainak összefoglalása.

Irodalom:

Hegedűs Judit (szerk., 2006): Család, gyermek, társadalom. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése sorozat, 5. kötet. ELTE, Budapest

Németh András (2004): Az európai család változásai. in: Pukánszky Béla–Németh András: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 241-259.

Ranschburg Jenő (2004): Gepárd–kölykök. Urbis Kiadó, Budapest, 125-137.

Vajda Zsuzsanna (2005): A család funkciói. In: Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 171-179.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli

- vizsgára bocsátás feltétele: a szemináriumi követelmények sikeres teljesítése és a 10. héten megírandó zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjeggyel való teljesítése.

A kollokvium típusa: írásbeli

Az írásbeli vizsga anyaga:

- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat);
- fogalom meghatározás;
- statisztikai adatok elemzése.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjukban javítani a hallgatóknak.

Szemináriumi tematika:

A mondókák és mesék szerepe a kisgyermekkorai nevelésben.

Az óvodai beszoktatás és beilleszkedés nehézségei.

Különbségek a fiúk és a lányok nevelésében.

Mennyire gyermekbarát a magyar iskola?

Milyen iskola fogadja a „kezelhetetlen” gyerekeket?

Nevelt és örökbefogadott gyerekek.

Gyermekek a kriminalizálódás útján.

Tartósan beteg gyermek a családban.

Csodagyerekek, gyerekzsenik.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 1114 Közösségi pedagógiai gyakorlat
Heti óraszám: 0+2

Féléves tematika:

1. hét: A tanórán és az iskolán kívüli programok szerepe a tanulók személyiségfejlődésében.
2. hét: A nyári táborok szervezésének kérdései.
3. hét: A cserkészmozgalom. A cserkészfoglalkozások pedagógiai és módszertani kérdései.
4. hét: Pedagógiai tevékenység az erdei iskolákban.
5. hét: Gyermekkönyvtárak és múzeumok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei.
6. hét: Gyermekgyülekezetek, az egyházak szerepe az iskolán kívüli tanulásban.
7. hét: Sportegyesületek, sportklubok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei. Az egészségtudatosságra nevelés módszerei.
8. hét: A nemzeti parkok és természetvédelmi egyesületek mint az iskolán kívüli tanulás színterei. A környezettudatosságra nevelés módszerei.
9. hét: Egy játékfoglalkozás megtervezése. Önismereti játékok.
10. hét: Egy vetélkedő megtervezése. A műveltségi vetélkedők szerepe a tanulói személyiségfejlődésben.
11. hét: A reflektív napló. Tanári kompetenciák fejlődése a közösségi gyakorlat alatt.
12. hét: A hallgatók élménybeszámolója a közösségi gyakorlatról I.
13. hét: A hallgatók élménybeszámolója a közösségi gyakorlatról II.
14. hét: A kurzus tapasztalatainak megbeszélése.

Irodalom:

- Bánhidi Attila-Csóka Géza et al. (2004.): Vándortáborozási kézikönyv. Mobilitas Kiadó, Budapest.
- Dobos Zoltánné (2004): Napközis foglalkozások tervezése – Tanítói kézikönyv 1-2. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kriska György-Maklári Jenőné-Scheuer Zsuzsanna (2002): Gyertek velünk erdei iskolába! Farkaserdei erdei iskolai projekt. Flaccus Kiadó, Budapest.
- Szakáll Judit (szerk.) (2012): Táborozás. Hasznos tudnivalók tábor szervezőknek, közösségi játékok nem csak táborozóknak. Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a hallgatók órai szereplése és a megtartott élménybeszámoló alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak egy PPT-vel szemléltetett élménybeszámolót kell tartania a közösségi gyakorlat alatt szerzett tapasztalatairól. Az élménybeszámolók megtartására november második felében kerül sor.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet az órai szereplésekre és az élménybeszámolóra kapott jegyek átlaga adja. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 9115 Blokkseminárium
(Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)
Heti óraszám: 0+2

Féléves tematika:

1. hét: Az oktatás helyzete a mai Magyarországon. Vita, beszélgetés írásban előre kiküldött anyagok, interjúk alapján.
2. hét: Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái.
3. hét: Konfliktusforrások a gyakorlat során. Konfliktusok a tanulókkal. A fegyelmezés kérdései.
4. hét: Konfliktusforrások a gyakorlat során. A mentor és gyakorló hallgató kapcsolata, az esetleges szemléletbeli eltérések tisztázása, kölcsönös elfogadása. Milyen az ideális mentor?
5. hét: Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása.
6. hét: A tankönyv mint a tanórai és az otthoni tanulás segédeszköze. A jó tankönyv jellemzői.
7. hét: Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések.
8. hét: A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?
9. hét: A tehetséggondozás és a felzárkóztatás problémái. Egyéni fejlesztési terv készítése.
10. hét: Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forgatókönyve?
11. hét: A pedagógiai etika gyakorlati kérdései. Lehetséges tanári etikai vétségek.
12. hét: A szülőkkel való kapcsolattartás módja. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?
13. hét: Tanulmányi séta, intézménylátogatás megtervezése.
14. hét: A kurzus tapasztalatainak megbeszélése.

Irodalom:

Járó Katalin (2005): Sors mint döntés: az érzelmek felfedezése és felszabadítása. Helikon Kiadó, Budapest.

F. Várkonyi Zsuzsa (2010): Tanulom magam. M-érték Kiadó Kft., Budapest.

Szekszárdi Júlia (szerk.) (2004): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI – Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó Kör, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: minősített aláírás.

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a hallgatók órai gyakorlati munkája, a vitákban, beszélgetésekben való aktív részvétele, az otthon elkészítendő feladatai és a megtartandó referátumai alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak egy beadandó házi dolgozatot kell elkészítenie (beadási határidő: 2021. máj. 1.) Téma: Mit változtatnánk a két szakom általános iskolai tantárgyi kerettantervén? Elvárt terjedelem: 3-4 oldal.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi minősített aláírás elnyerése az órai szereplések és a beadott dolgozat alapján történik.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 1103L Tanítás-tanulás 1. (A tanítás mestersége)
Félévi óraszám: 9

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Tanuláselméletek. Rövid didaktikatörténeti bevezetés.
A tanítás-tanulási folyamat makro- és mikrostruktúrája.
Dokumentumok a pedagógus tervezőmunkájában.
A tematikus tervezés pedagógiai értékei.
Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.
A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.
A kompetenciaalapú tanulás alapfogalmai.
Klasszikus és modern taneszközök, a tankönyvelemzés módszerei.
Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában. A tanulók szociokulturális háttérének jelentősége a tanítás-tanulás folyamatának megtervezése, előkészítése szempontjából.
A nyelvi hátrány és a nyelvi szocializáció kérdései. Nyelvváltozatok az iskolában. A tanári nyelvhasználat.
Az iskolai könyvtár mint információs forrásközpont. Együttműködés a könyvtárostanárral, könyvtári órák tervezése.
Iskolán kívüli helyszínek a tanulás szolgálatában. Tanulmányi séták, intézménylátogatások megszervezése. A múzeum mint tanulási tér.

Irodalom:

Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004
Golnhofér Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
Knausz Imre: A tanítás mestersége. IFA, Budapest, 2001
(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)
Szabó László Tamás: Didaktika szöveggyűjtemény. Pallas Debrecina 2. Kossuth Egyetemi Könyvkiadó, Debrecen, 2006

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli

- vizsgára bocsátás feltétele: egy 45 perces tanóra videofelvételének megtekintése, és a látott tanóra elemzése.

A vizsgára bocsátás feltétele:

- A tanóraelemzést tartalmazó házi dolgozatot május 1-ig kell benyújtaniuk a hallgatóknak. Amennyiben ezt a feladatot legalább elégséges minősítéssel teljesítik, akkor jelentkezhetnek vizsgára a Tanítás-tanulás 1. c. tárgyból.

A kollokvium típusa: írásbeli

Írásbeli vizsga anyaga:

- fogalommeghatározás,
- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd féléves program),
- fogalmak és gyakorlati példák összekapcsolása.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Dr. Vincze Tamás András
BAI 0122L Életkorok pedagógiája
Félévi óraszám: 9

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A családi nevelés feladatai.

Szülői nevelési stílusok, hibák a családi nevelésben.

Speciális helyzetek: egyszülős családok, mozaikcsaládok.

Speciális helyzetek: kétnyelvű családok, eltérő kultúrákból érkezett szülők.

A kisgyermekkor jellemzői, az óvoda feladatai.

Az óvodai beszoktatás és beilleszkedés nehézségei.

Különbségek a fiúk és a lányok nevelésében.

Mennyire gyermekbarát a magyar iskola?

2. konzultáció:

Milyen iskola fogadja a „kezelhetetlen” gyerekeket?

Nevelt és örökbefogadott gyerekek.

Gyermekek a kriminalizálódás útján.

Tartósan beteg gyermek a családban.

Csodagyerekek, gyerekzenik.

A serdülőkor. Miért „problémások” a kamaszok?

Az ifjúkor. A felsőoktatásba bekerült fiatalok világa.

A felnőttkori tanulás jellemzői.

Irodalom:

Hegedűs Judit (szerk., 2006): Család, gyermek, társadalom. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése sorozat, 5. kötet. ELTE, Budapest

Németh András (2004): Az európai család változásai. in: Pukánszky Béla–Németh András: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 241-259.

Ranschburg Jenő (2004): Gepárd–kölykök. Urbis Kiadó, Budapest, 125-137.

Vajda Zsuzsanna (2005): A család funkciói. In: Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 171-179.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium**Az értékelés módja, ütemezése:**

- vizsga típusa: írásbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli

Az írásbeli vizsga anyaga:

- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat);
- fogalommeghatározás;
- statisztikai adatok elemzése.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.

Dr. Vincze Tamás András
BAI 0004L A nevelés történeti alapjai
Félévi óraszám: 9

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az antik nevelés (Spárta, Athén, a római nevelés korszakai).
A középkori nevelés színterei.
A reneszánsz kor embereszménye.
A reformáció pedagógiai újításai.
Comenius magyarországi tevékenysége.
A nevelés százada: a XVIII. század.
Rousseau pedagógiai regénye.

2. konzultáció:

Herbart pedagógiája.
Schleiermacher.
Diesterweg.
Tolsztoj és a nevelés.
Don Bosco.
Ellen Key. A reformpedagógia kialakulása.
XX. századi pedagógiai irányzatok.
Dewey, Montessori, Freinet.
Summerhill.

Irodalom:

Horváth László – Pornói Imre: Szemelvények a nevelés történetéből. Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza, 2002

Kéri Katalin: Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 1999

Mészáros István: Mióta van iskola? Móra Kiadó, Budapest, 1982

Trencsényi László: Korok, gyerekek, nevelők. Okker Kiadó, Budapest, 1997

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli

- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli.

Írásbeli vizsga anyaga:

- fogalommeghatározás
- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd féléves program)
- évszámok és események összekapcsolása
- korszakok és pedagógiai eszmerendszerek összehasonlítása

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 1114L Közösségi pedagógiai gyakorlat
Félévi óraszám: 9

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A tanórán és az iskolán kívüli programok szerepe a tanulók személyiségfejlődésében. A nyári táborok szervezésének kérdései. A cserkészmozgalom. A cserkészfoglalkozások pedagógiai és módszertani kérdései.

Gyermekkönyvtárak és múzeumok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei. Sportegyesületek, sportklubok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei. Az egészségtudatosságra nevelés módszerei.

A nemzeti parkok és természetvédelmi egyesületek mint az iskolán kívüli tanulás színterei. A környezettudatosságra nevelés módszerei.

Egy játékfoglalkozás megtervezése. Önismereti játékok. Egy vetélkedő megtervezése. A műveltségi vetélkedők szerepe a tanulói személyiségfejlődésben.

A reflektív napló. Tanári kompetenciák fejlődése a közösségi gyakorlat alatt. A hallgatók élménybeszámolója a közösségi gyakorlatról. A kurzus tapasztalatainak megbeszélése.

Irodalom:

Bánhidi Attila-Csóka Géza et al. (2004.): Vándortáborozási kézikönyv. Mobilitas Kiadó, Budapest.

Dobos Zoltánné (2004): Napközis foglalkozások tervezése – Tanítói kézikönyv 1-2. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kriska György-Maklári Jenőné-Scheuer Zsuzsanna (2002): Gyertek velünk erdei iskolába! Farkaserdei erdei iskolai projekt. Flaccus Kiadó, Budapest.

Szakáll Judit (szerk.) (2012): Táborozás. Hasznos tudnivalók táborszervezőknek, közösségi játékok nem csak táborozóknak. Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a megtartott élménybeszámoló alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A konzultációs alkalmakon való aktív részvétel mellett minden hallgatónak egy élménybeszámolót kell készítenie a közösségi pedagógiai gyakorlatáról, amelyet a második konzultáción mutatnak be a csoport tagjai. Az élménybeszámolót írásos formában is kérem, a szóbeli beszámolóhoz pedig PPT-s szemléltetés elkészítését is ajánlom.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet az élménybeszámoló minősége és a leírt változat színvonala alapján kapják meg a hallgatók. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 9115L Blokkseminárium
(Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)
Félévi óraszám: 5

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái. Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása. Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések. A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?

Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forgatókönyve?

A szülőkkel való kapcsolattartás módjai. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?

A mentorral való együttműködés során felmerülő kérdések.

A tanulókkal való együttműködés során felmerülő problémák, esetleges konfliktusok.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése: gyakorlati munka (egy gyakorlati pedagógiai probléma elemzése, értelmezése egy kb. 3-4 oldal terjedelmű esszé keretében.) Az elemzés tárgyául szolgáló problémát az oktató és a hallgató közösen határozzák meg, egyéni megbeszélés formájában.

A félévközi ellenőrzések követelményei: -

Az érdemjegy kialakításának módja:

A minősített aláírás megszerzésének feltétele egy gyakorlati pedagógiai problémát elemző esszé benyújtása. Az esszé benyújtásának határideje: 2021. ápr. 20. Az esszé megírásakor a hallgatónak az összefüggő szakmai gyakorlata idején szerzett tapasztalatait is fel kell használnia.

Dr. Vincze Tamás András
TKO 1105L Változó iskola – változó társadalom
Félévi óraszám: 9

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az európai iskolarendszer kialakulása és fejlődése a XVI. századig.

A reformáció hatása az európai iskolarendszer fejlődésére.

A modern tömegoktatás kialakulása a XIX. század utolsó harmadában. A hazai iskolarendszer változásai az Eötvös-féle népiskolai törvény után.

A Horthy-korszakbeli iskolarendszer jellemzői.

A magyar iskolarendszer teljes átalakulása 1945 után. A középfok eltömegesedése.

A rendszerváltás utáni legfontosabb változások az iskolarendszerben. Szerkezetváltó középiskolák. Az alternatív iskolák felbukkanása az iskolapiacra. Az egyházak újbóli iskolafenntartói szerepvállalása.

Az elmúlt két évtized legfontosabb oktatáspolitikai intézkedései.

A pedagógus életpálya-modell. A legfontosabb pedagóguskompetenciák.

A szülők és az iskola együttműködése.

Ha az iskola nem nyújt eleget: az árnyékoktatás (a második iskola) hazai jellemzői.

Irodalom:

Andor Mihály – Liskó Ilona: Iskolaválasztás és mobilitás. Iskolakultúra könyvek.

Iskolakultúra Kiadó, Budapest, 2000

Gábor Kálmán – Dudik Éva: Középosztályosodás és a felsőoktatás tömegesedése. *Educatio*, 2000/1. sz., 95-114.

Kertesi Gábor – Varga Júlia: Foglalkoztatás és iskolázottság Magyarországon. *Közgazdasági Szemle*, 2005 július-augusztus, 633-662.

Kozma Tamás: Expanzió. Tények és előrejelzések 1983-2020. *Educatio*, 2010/1. sz., 7-18.

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 1999

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli.

Az írásbeli vizsga anyaga:

- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),
- fogalommeghatározás,
- események és évszámok összekapcsolása,
- történeti statisztikai adatok elemzése.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.

Dr. Vincze Tamás András
BPD 1206L Neveléstudomány
Félévi óraszám: 14

Féléves tematika:

1. konzultáció:

J. F. Herbart hatása a pedagógia fejlődésére.
Hazai neveléstudományi munkák, kézikönyvek a XIX. században.
Egy katolikus orientációjú pedagógus rendszere: Lubrich Ágost.
A herbartizmus hazai közvetítője: Kármán Mór.
A kolozsvári-szegedi egyetem professzorai: Felméri Lajos és Schneller István.
A hazai gyermektanulmányozás atyja: Nagy László.
A konzervatív pedagógia hazai bástyája: Fináczy Ernő.
Egysúlyozás a konzervatív és a haladó irányzatok között: Weszely Ödön tudománynépszerűsítő tevékenysége.

2. konzultáció:

Értékelmélet és kultúrfilozófia a hazai pedagógiai gondolkodásban: Kornis Gyula és Prohászka Lajos.
Egy evangélikus pedagógus életműve: Szelényi Ödön.
A nemzetnevelés jeles ideológusa: Imre Sándor.
Esztétika és pedagógia kapcsolata Mitrovics Gyula munkásságában.
Karácsony Sándor társaslélektani rendszere.
Németh László pedagógiájának építőkövei.

Irodalom:

Balogh László (szerk.): Pedagógiai olvasókönyv. Budapest: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, 1993
Fináczy Ernő: Elméleti pedagógia. Budapest: Kir. Magyar Egyetemi Nyomda, 1937 (reprint: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, 1995)
Marcell Mihály: Neveléstudomány. Budapest: Élet Irodalmi és Nyomda Rt., 1937
Prohászka Lajos: Az oktatás elmélete. Budapest: Országos Középiskolai Tanáregyesület, 1937
Szelényi Ödön: A neveléstudomány alapvonalai. Budapest: Genius Könyvkiadó, 1922
Weszely Ödön: Bevezetés a neveléstudományba. Budapest: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, 1994

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium**Az értékelés módja, ütemezése:**

- vizsga típusa: írásbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli.

Írásbeli vizsga anyaga:

- nagyobb, átfogó témák, életművek esszészzerű ismertetése (lásd féléves program);
- egyes nevelésméleti fogalmak tartalmának kifejtése;
- az egyes fogalmak fejlődésének, jelentésváltozásának bemutatása,
- elmélet és gyakorlat kérdéseinek összekapcsolása egy-egy kiválasztott fogalom kapcsán.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőképessége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Dr. Vincze Tamás András
BPD 1209L A nevelés gyakorlata iskolai, kollégiumi szinten
Félévi óraszám: 14

Féléves tematika:

1. konzultáció: Az iskola mint szervezet.

A szervezeti kultúra látható jegyei.

A szervezeten belüli kommunikációs viszonyok.

Az igazgató és feladatköre.

A pedagógusok együttműködése. Nevelési stílusok az iskolában.

Az osztályfőnök nevelői felelőssége.

A tartalmas osztályfőnöki órák megtervezésének és lebonyolításának feltételei.

2. konzultáció: A kollégium mint nevelési szintér.

A kollégiumi nevelőtanár feladatköre.

Extracurriculáris tevékenységek a kollégiumban.

A csoportfoglalkozások szerepe a kollégiumi életben.

A hatékony és sikeres csoportfoglalkozások megtervezésének és lebonyolításának feltételei.

Lehetséges konfliktushelyzetek a kollégiumban. Egyéni beszélgetések megszervezése és lebonyolítása. Resztoratív szemlélet a konfliktuskezelésben.

Irodalom:

Barna Viktor – Dancsházy-Nagy Ágnes: A kollégiumpedagógus kompetenciái – A kollégiumi nevelőtanárok kompetenciatérképe (2017). A tanulmány internetes elérhetősége:

http://www.kollszov.hu/_dokuments/Irodalom/Kompetenciak.pdf

Barna Viktor: Kollégiumi megújulás – változó nevelőtanári szerep (2015). A tanulmány internetes elérhetősége: http://www.kollszov.hu/_dokuments/Irodalom/Megujulas.pdf

Barna Viktor: Paradigmaváltási kényszer? Állandóság és változás a kollégiumpedagógiai gyakorlatban (2020). A tanulmány internetes elérhetősége:

http://www.kollszov.hu/_dokuments/PPKE%20tanulm_B_V.pdf

Benedek István: Kollégiumi neveléstan. Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 1997

D. Molnár Éva et al.: Osztályfőnöki óra: Másképp! Mozaik Kiadó, Budapest, 2019

Szekszárdi Júlia (szerk.): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI Kiadó – Dinasztia Tankönyvkiadó, 2002

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy.**Az értékelés módja, ütemezése:**

- A gyakorlati jegyet két beadandó házi dolgozat eredménye alapján kapja a hallgató. Az első házi dolgozatban egy osztályfőnöki óra tervezetét kell elkészítenie (meghatározott témához). A második házi dolgozatban pedig egy kollégiumi csoportfoglalkozás tervezetét kell összeállítania a hallgatónak (ugyancsak az oktató által meghatározott témához). Az első házi dolgozat benyújtásának határideje: 2021. ápr. 15. A második házi dolgozat benyújtásának határideje: 2021. május 15.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félévi gyakorlati jegyet a beadandó dolgozatok eredményének számtani átlaga határozza meg. Amennyiben a két beadandó dolgozat valamelyike elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

